

μπλόφα, αφού, από την ισχύουσα νομοθεσία δεν επιτρέπεται η χρήση οποιουδήποτε συντηρητικού στα προϊόντα αυτά, άρα κατ' ουσία, το προϊόν αυτό δεν πλεονεκτεί από εκείνο της διπλανής μάρκας, στο ίδιο ράφι, που δεν μπλοφάρει. *Περιπτώσεις τροφίμων: τυποποιημένα ζυμαρικά και ρύζια.*

5. ΟΙ ΕΤΙΚΕΤΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΡΥΜΜΕΝΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

Πρόκειται για ετικέτες, όπου οι επισημάνσεις, σχετικές με σημαντικές πληροφορίες για το τρόφιμο, βρίσκονται σε σημείο, που δύσκολα διακρίνονται. Για παράδειγμα, η επισημάνση ότι "περιέχει γλυκαντικές ουσίες", που θα πρέπει να συνοδεύει το επίσημο (κατοχυρωμένο) όνομα του τροφίμου, βρίσκεται, μερικές φορές, κρυμμένη στο πίσω μέρος της συσκευασίας. *Περιπτώσεις τροφίμων: δημητριακά προγεύματος, διάφοροι τύποι μπισκότων αλλά και μαγιονέζες.*

6. ΟΙ ΕΤΙΚΕΤΕΣ ΜΕ ΤΗ ΜΙΣΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

Είναι οι ετικέτες εκείνες, που προβάλλουν, με εντυπωσιακό τρόπο, ένα ισχυρισμό σχετικό με το τί δεν είναι το τρόφιμο, αντί του τί είναι. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο ισχυρισμός "80% ελεύθερο λιπαρών", που αφήνει τον καταναλωτή να νομίζει ότι πρόκειται για τρόφιμο με χαμηλά λιπαρά, ενώ στην πραγματικότητα η λιποπεριεκτικότητα του είναι πολύ υψηλή, δηλαδή 20%. *Περιπτώσεις τροφίμων: κίτρινα τυριά αλλά και λευκά, φρέσκα τυριά με αλειψώδη υφή, μαγιονέζες.*

7. ΟΙ ΕΤΙΚΕΤΕΣ ΜΕ ΜΙΚΡΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ

Είναι οι ετικέτες, που όπως χαρακτηριστικά λέγεται, για να τις διαβάσει ο καταναλωτής χρειάζεται μεγεθυντικό φακό. Επειδή όμως ο καταναλωτής, συνήθως, δεν διαθέτει χρόνο ούτε και καταβάλει την προσπάθεια που χρειάζεται, για να διαβάσει μια τέτοια ετικέτα, προβαίνει στη αγορά, χωρίς στην ουσία να γνωρίζει το προϊόν που προμηθεύεται, εκεί δε αποσκοπεί και το "στήσιμο" μιας τέτοιας ετικέτας. *Περιπτώσεις τροφίμων: ketchup, τσίχλες. L*

ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΑΡΤΟΥ & ΑΡΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΩΝ

Ο κ. Τυμπής σε επιστημονική ομάδα παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού Ο κ. Δημήτρης Τυμπής, Καθηγητής Εφαρμογών στο Εργαστήριο Μικροβιολογίας Τροφίμων του Τμήματος Τεχνολογίας Τροφίμων του Τ.Ε.Ι. Αθήνας, συμμετείχε στην επιστημονική ομάδα παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού, σε ψηφιακή μορφή (DVD), για την εκπαίδευση των αρτοποιών και αρτεργατών στην "Υγιεινή και Ασφάλεια Άρτου & Αρτοσκευασμάτων", σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία και τις απαιτήσεις του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.).

Το DVD διατίθεται από τον Σύλλογο Εποπτών Δημόσιας Υγείας.

ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ:

Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ & ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΤΕΙ-Α

Του Καθηγητή Γιώργου Παναγιώρη (ΣΓρΤ.Κ.Σ.)

Η σχέση ανάμεσα στην οικονομική δραστηριότητα και το εκπαιδευτικό σύστημα έχει αποτελέσει αντικείμενο συστηματικής έρευνας ήδη από τη δεκαετία του 1960 και μπορούμε να συνοψίσουμε τρεις βασικές αιτιάσεις που κατά καιρούς έχουν προβληθεί.

Πρώτον, θεωρείται ότι η εκπαίδευση αποτελεί προϋπόθεση για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Δεύτερον, υποστηρίζεται ότι η εκπαίδευση επιτρέπει τη μείωση των εισοδηματικών ανισοτήτων και, συνεπώς αποτελεί βασική μεταβλητή στη μάχη κατά της φτώχειας. Τρίτον, υποστηρίζεται ότι η εκπαίδευση αποτελεί ουσιαστικό μέσο για την καταπολέμηση της ανεργίας και, ιδιαίτερα, της διαρθρωτικής ανεργίας.

Οι τρεις προαναφερθέντες στόχοι σε σχέση με τον οικονομικό ρόλο του εκπαιδευτικού συστήματος προκύπτουν από μία κοινά αποδεκτή αφετηρία. Η θεώρηση της εκπαίδευσης ως προϋπόθεση είτε για την ανάπτυξη, είτε για τη μείωση των ανισοτήτων, είτε τέλος, για τη μείωση της ανεργίας βασίζεται σε μία συχνά μη ρητά διατυπωμένη, θετική σχέση μεταξύ εκπαίδευσης και απασχόλησης. Αν δεχτούμε τη βασική παραδοχή της νεοκλασικής οικονομικής θεωρίας, ότι δηλαδή, η εργασία αμειβεται κατ' αντιστοιχία προς την παραγωγικότητά της, η αύξηση της παραγωγικότητας των χαμηλά αμειβομένων μισθωτών θα περιόριζε τις παρατηρούμενες διαφοροποιήσεις των αμοιβών. Το ίδιο ισχύει και για τη σχέση μεταξύ της εκπαίδευσης και της μείωσης της ανεργίας. Υποστηρίχτηκε, δηλαδή, ότι ένα σημαντικό ποσοστό ανεργίας οφείλεται στην αντιστοιχία μεταξύ των γνώσεων και των δεξιοτήτων που κατέχουν οι άνεργοι και των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απαιτούν οι ανάγκες της αγοράς.

Στην πράξη όμως, αυτή η θεώρηση αποδείχθηκε απλουστευτική και ουσιαστικά ποτέ δεν θεμελιώθηκε επαρκώς. Από την άλλη πλευρά, η κοινωνιολογία της εκπαίδευσης διέβλεπε ότι το εκπαιδευτικό σύστημα διαδραματίζει έναν ρόλο πολύ ευρύτερο από εκείνον που του καθόριζαν οι οικονομολόγοι. Έτσι το εκπαιδευτικό σύστημα θεωρήθηκε ότι επιτελεί κοινωνικές λειτουργίες που, αν και δεν σχετίζονται ευθέως με τις ανάγκες της παραγωγής σε δεξιότητες και ειδικεύσεις, είναι αναγκαίες για την κοινωνική αναπαραγωγή γενικότερα και τη σταθερότητα του οικονομικού συστήματος ειδικότερα. Με άλλα λόγια αμφισβητείται πλέον εάν κάθε εκπαιδευτικό σύστημα, συμβάλλει στη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων καθ' όσον υπάρχουν εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί που πρωτίστως στοχεύουν στην αναπαραγωγή των κοινωνικών στερεοτύπων και της διαστρωμάτωσης των επαγγελμάτων.

Το πρώτο σημείο λοιπόν που πρέπει να μας απασχολήσει είναι αν τελικά τα εκπαιδευτικά συστήματα μπορούν να έχουν ως στόχο τη μεταφορά γνώσεων και δεξιοτήτων στους εκπαιδευόμενους που να τους καθιστούν ικανούς να

ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των επαγγελματιών τους, και ιδιαίτερώς αυτών που έχουν τεχνικό χαρακτήρα, ή απλώς δημιουργούν ένα ευρύτερο γνωστικό, κοινωνικό, ιδεολογικό υπόβαθρο που μπορεί να επιτρέψει στους εκπαιδευόμενους να απαιτήσουν τις αναγκαίες για το επάγγελμά τους γνώσεις και δεξιότητες μετά από περαιτέρω εξειδίκευση. Αυτή μπορεί να επιτευχθεί εν συνεχεία με διάφορους τρόπους όπως μεταπτυχιακές σπουδές, δια βίου μάθηση, άτυπη μάθηση, πρακτική εξάσκηση κλπ.

Οι πολιτικές εκπαίδευσης-κατάρτισης και η εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης-κατάρτισης παρουσιάζουν στον Ευρωπαϊκό χώρο πολυμορφία που δεν περιορίζεται στην ποικιλία των θεσμικών πλαισίων οργάνωσης του συστήματος εκπαίδευσης-κατάρτισης. Σταδιακά, ήδη από την προηγούμενη δεκαετία, τα συστήματα κατάρτισης έχουν υπερβεί τους προηγούμενους διαχωρισμούς μεταξύ άτυπης-τυπικής εκπαίδευσης, εκπαίδευσης σε εκπαιδευτήριο-εκπαίδευσης στην επιχείρηση, αρχικής-συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, και τείνουν να περιλάβουν αρχικά το σύνολο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που εντάσσονται στην εκπαίδευση ενηλίκων, όπως και τις δραστηριότητες της δια βίου εκπαίδευσης. Ως προς το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας στον ευρωπαϊκό χώρο παρατηρούνται δύο ακραία συστήματα οργάνωσης της τεχνικής εκπαίδευσης-κατάρτισης. Το πρώτο εντοπίζεται στη Βρετανία και χαρακτηρίζεται από τον προσανατολισμό του στην αγορά και τον κυρίαρχο ρόλο που διαδραματίζουν οι εργοδότες. Το δεύτερο εντοπίζεται στην Γερμανία και χαρακτηρίζεται από θεσμούς διαβούλευσης μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, διαβούλευση που περιλαμβάνει το σύνολο των αναδεικνυόμενων ζητημάτων, περιλαμβανομένης και της τυπικής αναγνώρισης των νέων ειδικοτήτων. Αν και υπάρχει μία ανεπαίσθητη τάση σύγκλισης, κυρίως με την αναμόρφωση του συστήματος της Βρετανίας και τη λειτουργία του Learning and Skills Council, που αντικαθιστά από το 2001 το Further Education Funding Council και τα τοπικά Training and Enterprise Councils, τα συστήματα εκπαίδευσης-κατάρτισης στον ευρωπαϊκό χώρο εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται από ποικιλία και έντονες διαφορές στο σύνολο των χαρακτηριστικών τους. Έτσι και αλλιώς όμως, οι ραγδαίες αλλαγές που έχουν συντελεστεί στην επιστήμη και στην τεχνολογία επηρεάζουν άμεσα όλα τα επαγγέλματα και καθορίζουν τις σχετικές εξελίξεις στο διεθνές χώρο. Η εκβιομηχάνιση και η στενά μ' αυτή συνυφασμένη εξέλιξη της τεχνολογίας σημάδεψαν στην πορεία τους καιρίως τη διεθνή οικονομία αλλά και τις κοινωνικές δομές τόσο των λεγόμενων ανεπτυγμένων όσο και των αναπτυσσόμενων χωρών. Αυτά, σε συνδυασμό με τη σύγχρονη οργάνωση της εργασίας, που προωθεί το λεπτομερή κατακερματισμό στα επιμέρους στοιχεία της, έχουν βαθιές επιπτώσεις στη μορφή και την εξέλιξη των επαγγελματιών. Πολλά από αυτά παραμερίστηκαν ή και εξαφανίστηκαν εντελώς, άλλα μετεξελίχθηκαν με ριζική μεταλλαγή του περιεχομένου τους ενώ παράλληλα εμφανίστηκαν και εντελώς νέα επαγγέλματα.

Ο επιταχυνόμενος ρυθμός των τεχνολογικών αλλαγών οδηγούσε, συχνά μαζί και με άλλους παράγοντες, πολλές φορές σε μία αναγκαστική, διαδοχική αλλαγή της επαγγελματικής απασχόλησης των εργαζομένων. Αυτό συνέβαινε είτε επειδή η τεχνολογία (μεταξύ των άλλων) αναδιαμόρφωνε ριζικά τις επαγγελματικές απαιτήσεις σε κλαδικό επίπεδο είτε επειδή αυτή υποκινούσε τέτοιες διακλαδικές αναδιαρθρώσεις, ώστε πολλοί απασχολούμενοι κάποιου κλάδου έπρεπε βραχυπρόθεσμα να αναζητήσουν αλλού δουλειά. Προέβαλε έτσι επιτακτική η ανάγκη για επαγγελματική κινητικότητα και προσαρμοστικότητα του

ανθρώπινου δυναμικού στις διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες δουλειάς, ώστε να ελαχιστοποιηθούν, κατά το δυνατόν, οι αρνητικές επιπτώσεις, ιδιαίτερα δε η λεγόμενη «διαρθρωτική ανεργία».

Ουσιαστική προϋπόθεση για μία τέτοια λύση ήταν η ανάπτυξη μιας ανάλογης εκπαιδευτικής υποδομής, δηλ. η σχεδίαση, οργάνωση και εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων, που θα ανταποκρίνονταν στο αίτημα για ευελιξία και προσαρμοστικότητα. Μια γενική τάση, που χαρακτηρίζει τις σχετικές προσπάθειες σε πολλές βιομηχανικές χώρες συνίσταται στη δημιουργία μιας «πυραμίδας εξειδίκευσης», με κάθετο άξονα το χρόνο. Πιο αναλυτικά, η επαγγελματική, εκπαίδευση ξεκινά (π. χ. τον πρώτο χρόνο) με την παροχή ενός ευρέως φάσματος γνώσεων σε περίπου κλαδικό επίπεδο, συνεχίζει με κάποια στενότερη εξειδίκευση και καταλήγει, στην τελευταία φάση, στην εξοικείωση του εργαζόμενου με μία εντελώς συγκεκριμένη, εξειδικευμένη δραστηριότητα που του προσφέρει τη δυνατότητα άμεσης ένταξής του στο επάγγελμα. Αυτή η «φιλοσοφία» εφαρμόζεται σε συστήματα τόσο αμιγώς «σχολικής» όσο και δυϊκής (δηλ. εναλλασσόμενης μεταξύ σχολείου και χώρου δουλειάς) επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Επιπλέον οι επιπτώσεις των τεχνολογικών εξελίξεων στα επαγγελματικά προσόντα, ενώ ήταν ένα θέμα που μέχρι πριν από λίγα χρόνια δεν απασχολούσε παρά ελάχιστα τους εργοδότες στη λήψη των σχετικών αποφάσεών τους, τώρα πλέον καθορίζουν τα κριτήρια αξιολόγησης του βαθμού ετοιμότητας ενός εργαζόμενου να εισέλθει σε κάποιο συγκεκριμένο επάγγελμα.

Συγκεκριμένα παρατηρήθηκαν τα εξής:

- A.** Μειώνονταν εκείνα τα προσόντα, που αναφέρονταν άμεσα στην εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιακών καθηκόντων, ενώ παράλληλα αυξάνονταν άλλα, ανεξάρτητα και πέρα απ' αυτήν, όπως π.χ. η τεχνική ευαισθησία και ευστροφία, η υπευθυνότητα, η ικανότητα επαγωγικής σκέψης, κλπ.
- B.** Η χειρωνακτική επιδεξιότητα, προϊόν εκπαίδευσης και εμπειρίας, έχανε τη σημασία της μπροστά σε νέα τεχνικά προσόντα, όπως η γνώση αφηρημένων τεχνικών λειτουργικών σχέσεων (νόμοι της φυσικής και της ηλεκτροτεχνίας), η γνώση της «ανατομίας» των τεχνικών εγκαταστάσεων, η γνώση του τρόπου λειτουργίας και των πολύπλοκων δυνατοτήτων απόδοσης των μηχανημάτων και οργάνων ως συνολικού συστήματος.

Όλα αυτά τα γενικώς αποδεκτά φαινόμενα σήμαιναν ή προϋπέθεταν για τον εργαζόμενο αυξημένο αίσθημα ευθύνης, αυτοπειθαρχία, αντοχή σε ψυχική καταπόνηση, πρωτοβουλία, γρήγορα αντανακλαστικά κλπ.

Όλα αυτά δεν είναι τίποτε άλλο από «προσόντα-κλειδιά», με «διεπαγγελματικό» ή «πολυεπαγγελματικό» χαρακτήρα, τα οποία από εκπαιδευτική σκοπιά διευκόλυναν την επιδιωκόμενη επαγγελματική κινητικότητα. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο οφείλουμε να δούμε και το επάγγελμα του συντηρητή. Είναι γεγονός ότι κατά τις τελευταίες δεκαετίες το πεδίο της Συντήρησης των Πολιτιστικών Αγαθών έχει κάνει εξαιρετικά σημαντικά βήματα οριοθέτησης του περιεχομένου του, αναβάθμισης των λειτουργιών του και θεσμικής του χειραφέτησης έναντι άλλων συναφών ειδικοτήτων.

Ο «Ορισμός του επαγγέλματος του Συντηρητή» και ο «Κώδικας Δεοντολογίας» από το Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων (ICOM) αποτέλεσε το θεμελιώδες πλαίσιο αρχών πάνω στο οποίο συντονίζουν τις ενέργειές τους όλοι οι επαγγελματικοί και εκπαιδευτικοί φορείς σε εθνικό ή διεθνές ☐

επίπεδο. Παρ' όλα αυτά η ανάγκη καθορισμού ενός κοινά αποδεκτού πλαισίου μετρήσιμων στοιχείων βάσει των οποίων θα αξιολογείται η «επάρκεια των προσόντων» του Συντηρητή Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, αποτέλεσε και εξακολουθεί να αποτελεί επιτακτική ανάγκη διεθνώς. Πριν λίγα χρόνια, στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Fulco», όπου συμμετείχαν εκπρόσωποι της Συντήρησης Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης από όλες τις χώρες της Ευρώπης καθώς και εκπρόσωποι των διεθνών Οργανισμών (ICCROM, ICOM, ECCO και ENCoRE), επιχειρήθηκε ο προσδιορισμός αυτού του πλαισίου χωρίς όμως να επιτευχθεί κάτι τέτοιο. Αντ' αυτού διαμορφώθηκε ένα κοινό πλαίσιο αρχών που καθόριζε πλέον τους προσανατολισμούς και τις προσπάθειες όλων για την επίτευξη των κοινών στόχων. Οι όποιες ενέργειες προώθησης του διαλόγου και της επίλυσης των παραπάνω ζητημάτων φαίνεται να επηρεάζονται από δύο αντικρουόμενες δυναμικές: Από τη μία μεριά η ύπαρξη πολιτικών, κοινωνικών, οικονομικών και τεχνολογικών διαφοροποιήσεων στις διάφορες χώρες της Ευρώπης και από την άλλη η ανάγκη εναρμόνισης τόσο του εκπαιδευτικού όσο και του νομικού πλαισίου που αφορά στη Συντήρηση Πολιτιστικών αγαθών στα μέλη της Ε.Ε.

Όλα τα παραπάνω καθίστανται ακόμη πιο πολύπλοκα κάτω από τις προαναφερθείσες αντιλήψεις για το ρόλο της εκπαίδευσης στη σύγχρονη εργασία και τις υπάρχουσες διαφωνίες για τον τρόπο και τα μέσα πιστοποίησης της επαγγελματικής επάρκειας των Συντηρητών.

Η εξακρίβωση των δεξιοτήτων, η αναγνώριση, προτυποποίηση και αναβάθμιση των επαγγελματικών προσόντων, αποτελούν αναγκαία και διακριτά προαπαιτούμενα για την οποιαδήποτε κοινή θεσμική ρύθμιση. Αν και το πτυχίο του Συντηρητή δεν αποτελεί από μόνο του διαβεβαίωση επάρκειας προσόντων επαγγελματία, εν τούτοις μπορεί να αποτελέσει ένα μετρήσιμο εργαλείο «γνωστικού αποθέματος» που θα πρέπει να συνεκτιμάται κατά την αξιολόγηση της επάρκειας των επαγγελματικών προσόντων. Ως εκ τούτου η εναρμόνιση των εκπαιδευτικών συστημάτων των ευρωπαϊκών χωρών στη Συντήρηση Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης καθίσταται επιτακτική ανάγκη. Για οποιαδήποτε όμως κοινή νομοθετική ρύθμιση θα πρέπει να υπάρχει συνεργασία και συνεννόηση των αρμοδίων Δημόσιων Οργανισμών, των Επαγγελματικών φορέων των Συντηρητών και των αντίστοιχων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Στην Ευρώπη, τόσο ο φορέας των Επαγγελματικών Οργανώσεων των Συντηρητών, ECCO (European Confederation of Conservator-Restores' Organization), όσο και το Δίκτυο των Εκπαιδευτικών φορέων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ENCoRE (European Network for Conservation-Restoration Education) έχουν εξ' αρχής (στα πλαίσια των ιδρυτικών τους διακηρύξεων αναδειξίει ως θεμελιώδες προαπαιτούμενο για την είσοδο στο επάγγελμα του Συντηρητή Πολιτιστικής Κληρονομιάς, την κατοχή Πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Η συνεργασία των ανωτέρω φορέων αποτελεί υπόδειγμα των σχέσεων που πρέπει να υπάρχουν μεταξύ ακαδημαϊκών φορέων και επαγγελματιών ενός κλάδου. Στα πλαίσια αυτής της συνεργασίας έχει παραχθεί σημαντικό έργο που έχει ως στόχο την κατοχύρωση του επαγγέλματος του Συντηρητή στην Ευρώπη και προτείνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Νομοθεσία. Ένα πρώτο βήμα της προσπάθειας των ανωτέρω φορέων να εξειδικεύσουν τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης τόσο για τη «ρύθμιση» των επαγγελματιών και την κινητικότητα των επαγγελματιών, όσο και για την εναρμόνιση των εκπαιδευτικών συστημάτων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο πεδίο της Συντήρησης Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης είναι η

Κοινή Αναφορά (Joint Statement) των δυο οργανισμών σχετικά με την εκπαίδευση των συντηρητών της Πολιτιστικής Κληρονομιάς που διαμορφώθηκε το Σεπτέμβριο του 2002 και εγκρίθηκε άμεσα από τα διοικητικά συμβούλια της ECCO ΚΑΙ ΤΟΥ ENCORE. Το ανωτέρω κείμενο, στηρίχθηκε σε μια επίπονη δουλειά των ομάδων εργασίας των δύο οργανισμών, οι οποίοι αφού καθόρισαν πέντε επίπεδα επαγγελματιών που συναντώνται στη διεθνή αγορά εργασίας ανάλογα με την εκπαίδευση που έχουν πάρει, κατέληξαν στην παρακάτω κοινή δήλωση-πρόταση. Ο απόφοιτος του Τμήματος Συντήρησης ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος που κατέχει βασικό πτυχίο μπορεί να έχει πρόσβαση σε μεταπτυχιακά προγράμματα Συντήρησης και να εργάζεται στο δημόσιο ή ιδιωτικό Τομέα ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΤΗ ΜΕ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΤΙΤΛΟ ΣΠΟΥΔΩΝ. Ο συντηρητής που έχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών μπορεί να έχει πρόσβαση σε εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και να δραστηριοποιείται ανεξάρτητα ως επαγγελματίας Συντηρητής στο Δημόσιο ή Ιδιωτικό Τομέα. Η ανωτέρω κοινή δήλωση υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προς υιοθέτηση στις 7 Μαρτίου 2002, και αφού εμπλουτίστηκε και έτυχε περαιτέρω επεξεργασίας, εγκρίθηκε από τις γενικές Συνελεύσεις των δύο οργανισμών (ECCO 7 Μαρτίου 2003, ENCORE 9 Μαΐου 2003).

Διαμορφώθηκε έτσι το τελικό κείμενο το οποίο ονομάστηκε Χάρτα για την Εκπαίδευση και την Πρόσβαση στο Επάγγελμα του Συντηρητή. Το κείμενο αυτό, το οποίο προβλέπει επιπλέον ότι η είσοδος των υποψηφίων συντηρητών σε κύκλο σπουδών συντήρησης, πρέπει να βασίζεται σε εξειδικευμένες δοκιμασίες, και ότι οι διδάκτορες συντηρητές θα στελεχώσουν τα πεδία έρευνας και εκπαίδευσης στη Συντήρηση, συνοδεύεται από ένα κείμενο που προσδιορίζει τις αρχές και τους στόχους των δύο φορέων που τους οδήγησαν σ' αυτήν την κοινή δήλωση, και το οποίο κριθηκε από τα διοικητικά συμβούλια των δύο οργανισμών (Ιούλιος 2003). Ουσιαστικά τόσο η Ομοσπονδία των Ευρωπαίων Συντηρητών (ECCO), όσο και το Δίκτυο των Ευρωπαϊκών Ακαδημαϊκών Φορέων της Συντήρησης (ENCORE), αφού έλαβε υπόψη τους προαναφερθέντες προβληματισμούς που αφορούν στην οργάνωση και τους στόχους της Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, επιχείρησε μέσα από επίπονη δουλειά, προσεκτική και επίπονη συνεργασία και διαφανείς διαδικασίες που στηρίζονται στην ευρύτερη δυνατή συναίνεση των εμπλεκόμενων φορέων, να εξειδικεύσει τις γενικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη ρύθμιση εργασιακών θεμάτων (καταληκτική ημερομηνία ρύθμισης της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας το 2005) και για τη ρύθμιση της εκπαιδευτικής πρακτικής (καταληκτική ημερομηνία ρύθμισης της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας το 2010) σε ένα συγκεκριμένο κείμενο που βρίσκεται στη διαδικασία ενσωμάτωσης στην Ευρωπαϊκή νομοθεσία. Η Ελλάδα τόσο όσον αφορά τη νομική κατοχύρωση του επαγγέλματος του συντηρητή, όσο και όσον αφορά την εκπαίδευσή του, είναι πολύ κοντά, και, σε κάποιες περιπτώσεις (άδεια ασκήσεως επαγγέλματος), προηγείται, στην εφαρμογή των ανωτέρω αρχών. Απομένει οι επαγγελματικοί φορείς, σε συνεργασία με την ECCO, και οι ακαδημαϊκοί φορείς, σε συνεργασία με το ENCORE, να προβάλλουν τις θέσεις τους και το απόθεμα εμπειρίας που διαθέτουν, ώστε να επιτευχθεί ένα βέλτιστο κοινό Ευρωπαϊκό Νομικό Πλαίσιο για την Εκπαίδευση και τα Επαγγελματικά δικαιώματα των συντηρητών της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, καθώς και να προσδιοριστούν όλες οι αναγκαίες μεταβατικές διατάξεις και ρυθμίσεις. Το Τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης του ΤΕΙ-Α, έχει συνεχή και ενεργό συμμετοχή σε όλες τις προαναφερθείσες

διαδικασίες. Αποτελεί από χρόνια πλήρες μέλος του Ευρωπαϊκού δικτύου για την εκπαίδευση στη Συντήρηση-Αποκατάσταση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ENCoRE) όπου συμμετέχουν όλοι οι Ευρωπαϊκοί φορείς Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που δραστηριοποιούνται στο εν λόγω πεδίο. Το Τμήμα Σ.Α.Ε.Τ. του ΤΕΙ-Α είναι ο μοναδικός ελληνικός ακαδημαϊκός φορέας στο ανωτέρω δίκτυο και εκπροσωπείται στο Διοικητικό του Συμβούλιο με την Αν. Καθηγήτρια του Τμήματος, κα Βασιλική Αργυροπούλου.

Πριν από ένα χρόνο περίπου (24-25 Φεβρουαρίου 2005) φιλοξένησε στις εγκαταστάσεις του ΤΕΙ-Α, την 5η Ολομέλεια της Συνόδου του ENCoRE, στην οποία συμμετείχαν και εκπρόσωποι της διεθνούς συνομοσπονδίας των επαγγελματικών οργανώσεων των Συντηρητών (ECCO). Το πιο σημαντικό στοιχείο όμως αυτού του γεγονότος, ήταν, ίσως, η παράλληλη σύνοδος εκπροσώπων των φοιτητών των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετέχουν στο ENCoRE, η οποία συζητήσε και τοποθετήθηκε σ' όλα τα παραπάνω θέματα με εξαιρετική ωριμότητα και ευθύνη. Οι φοιτητές όλων των χωρών κατέγραψαν ως πρόβλημα την πολυμορφία των εκπαιδευτικών συστημάτων και ιδιαίτερος της διάρκειας των σπουδών στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες και έθεσαν με έμφαση την ανάγκη απρόσκοπτης πρόσβασης στα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών, ως προϋπόθεση της σύνδεσης του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών με συγκεκριμένα επαγγελματικά δικαιώματα. Οι εργασίες της Συνόδου του ENCoRE έκλεισαν με την διοργάνωση μιας ανοικτής συζήτησης στορογγυλής Τραπέζης στο Κεντρικό Αμφιθέατρο του ΤΕΙ-Α, την οποία παρακολούθησαν εκπαιδευτικοί, μέλη ΕΤΠ και φοιτητές του Τμήματος ΣΑΕΤ του ΤΕΙ-Α καθώς και πλήθος αποφοίτων και άλλων επαγγελματιών του κλάδου. Το πάνελ των ομιλητών αποτελούσαν ο Πρόεδρος του ΣΑΤΕ, καθηγητής Μιχ. Μπρατάκος, ο Πρόεδρος του ENCoRE, καθηγητής R. Larsen, η εκπρόσωπος της ECCO κυρία Janine Van Reekum και ο εκπρόσωπος της Συνόδου των φοιτητών, φοιτητής του Τμ. ΣΑΕΤ, κ. Ν. Μανιάτης. Τα πλήρη πρακτικά με τα αποτελέσματα των εργασιών της Συνόδου αναμένεται να δημοσιευτούν στο εγγύς μέλλον και άμεσα θα δημοσιοποιηθούν. Πιο πολύ όμως και από τα ίδια τα αποτελέσματα αυτής της συνάντησης, τρία σημεία αξίζουν της προσοχής μας και ίσως αποτελέσουν αφετηρίες συζήτησης και ευρύτερου προβληματισμού στην ακαδημαϊκή κοινότητα του ΤΕΙ-Α (και όχι μόνο!): Η στενή συνεργασία ακαδημαϊκών φορέων και εκπροσώπων των εργαζομένων ανά κλάδο ως βασικό μόνιμο σχήμα διαλόγου για τις όποιες μεταρρυθμίσεις θεωρούνται αναγκαίες σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο τοπίο εκπαίδευσης και εργασίας. Η διεθνοποίηση αυτού του διαλόγου Η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών σ' αυτόν το διάλογο. L

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΤΕΙ-Α

Με μεγάλη επιτυχία και σε ένα κατάμεστο θέατρο παρουσία του αντιπροέδρου του ΤΕΙ-Α, κ. Καμμά Αντώνη, της Γ. Γ. του Τ.Ε.Ι., κ. Μασούρα-Σταυρίδη Κωνσταντίνος και του σκηνοθέτη και ηθοποιού κ. Γιώργου Μεσσάλα, πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια της «Πολιτιστικής Διαδρομής 2006» του Δήμου Αιγάλεω, οι θεατρικές παραστάσεις «Ο Ζητιάνος» και «Η Εβραία» του Μ. Μπρέχτ και «Μίλα μου σαν τη βροχή» του Τέννεσου Ουίλιαμς, της Θεατρικής Ομάδας του ΤΕΙ-Α. Οι παραπάνω παραστάσεις παρουσιάστηκαν στις 18/7/06, στο Θέατρο «Αλέξης Μινωτής» του Δήμου Αιγάλεω. Τη μετάφραση των δύο μονόπρακτων του Μ. Μπρέχτ έχει κάνει ο Μ. Πλωρίτης, ενώ αυτή του Τ. Ουίλιαμς ο Ν. Γκάτσος.

Η θεατρική ομάδα.

Οι συντελεστές των παραστάσεων ήταν:

Σκηνοθεσία: Παναγιώτης Σπηλιόπουλος
Βοηθός σκηνοθέτη: Μιχάλης Τοπαλούδης
Μουσική επιμέλεια: Παντελής Μονιούδης
Σκηνογραφία: Αθανασία-Ασπασία Παπαδοπούλου
Φωτισμός: Σοκόλ Τομτσίνι

Με σειρά εμφάνισης έπαιξαν οι:

Μιχάλης Τοπαλούδης, Σπύρος Ντζουροπάνος, Κέλλυ Πρωΐου, Παντελής Μονιούδης.

Το θερμό χειροκρότημα του κοινού, στο τέλος των παραστάσεων επιβράβευσε τους συντελεστές. Έχοντας την αμέριστη συμπαράσταση της διοίκησης του Ιδρύματος και προσωπικά του προέδρου κ. Δ. Νίνου, πιστεύουμε ότι η θεατρική ομάδα θα ανταποκριθεί σε ακόμη πιο δύσκολες και απαιτητικές προκλήσεις. L

SU DOKU.cpp

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΟΙΟΥΔΗΠΟΤΕ «ΓΡΙΦΟΥ» SU DOKU

Το πρόγραμμα Su Doku.cpp, μέσω του οποίου επιτυγχάνεται η λύση οίουδήποτε σωστά δημιουργημένου «γρίφου» Su Doku, δημιουργήθηκε από τον Δρα Αλέξανδρο Τομαρά, Καθηγητή στο Τμήμα Πληροφορικής του Τ.Ε.Ι. Αθήνας, τον Ιούνιο του 2006.

Τα προγράμματα Su Doku.cpp και Su Doku.exe ευρίσκονται ως εξής (βήματα):

- 1) <http://eclass.cs.teiath>.
- 2) Κατηγορίες
- 3) Β Εξάμηνο (4)
- 4) Β Εξάμηνο
  - Κατάλογος μαθημάτων
  - 20001-Προγραμματισμός Η/Υ II
  - Αλέξανδρος Τομαράς
- 5) Έγγραφα
- 6) 5. Ι Θεωρία
  - Καθ. Δρ. Αλέξανδρος Τομαράς
- 7) Θεωρία
  - Θεωρία / Έρευνα
- 8) Su Doku.cpp, Su Doku.exe

Τα εμφανιζόμενα κείμενα είναι στα Αγγλικά, προκειμένου να μπορεί να γίνει ευρύτερη χρήση του προγράμματος. L